

Nytt frå Faggruppe for allmenntmedisin, UiB

For lite politikk i fastlegeordninga!

Når dette vert lese er valet over og vi kjenner resultatet og kven som skal styre helsepolitikken framover. Men uavhengig av resultatet kan det vere nyttig å reflektere over korleis primærhelsetenesta og fastlegane var tema i valkampen. Tema som privatisering, IKT, sentralisering, forskning, kompetansebehov og utdanning var viktige tema i debattane, men i minimal grad vart det diskutert eksempel eller tiltak frå kommunane. Igjen var helsepolitikk i stor grad sjukehuspolitikk, og tiltaka for det meste store pengar som skal brukast der, enten det er milliardar i nye generelle tilskot eller milliardar i spesifikke tiltak for nye legemiddel, diagnostisk teknologi eller bygningar. Til og med den klassiske krangelen om sjukeheimsplassar var ganske fråverande i år.

Eit par veker før valet sette VG søkelys på utfordringane i fastlegeordninga gjennom godt arbeid med kartlegging av situasjonen og innsiktsfulle intervju og kommentarar. Regjeringa slo fast at det ikkje var krise, at «statusen» til fastlegane var aukande og at primærhelseteam ville løyse mykje. Opposisjonen meinte regjeringa ikkje hadde «gjort nok». Men frå alle parti var det tankevekkande mangel på konkrete tiltak, bruk av nye verkemiddel eller lovnader som kan ha ein prislapp.

Eg opplever at politikarar synes fastlegeordninga er vanskeleg å forstå, og at mange forslag verkar detaljerte og tekniske. Men er ein interessert nok og har viljen til satsing og endring, så må det vel vere mogeleg å få ein konkret debatt om ord som utdanningsstillingar, listestørleik, attestvelde og rekrutteringstiltak?

Steinar Hunskaar
steinar.hunskar@uib.no

Pris til Giardiaforskerne

Giardiagrupperen ved Uni Research Helse og UiB ble i sommer tildelt Bergen kommunes forsknings- og innovasjonspris for helse- og omsorgstjenestene 2017.

I begrunnelsen vektlegges det at Giardiagrupperen oppfyller kriteriene om forskning og nytteverdi for Bergen. Forskerne tok

tak i nye problemstillinger ved Giardia-epidemien i Bergen i 2004, en epidemi som hadde langvarige konsekvenser for befolkningen og helsetjenestene. Høsten 2004 ble Svartediket, drikkevannskilde for store deler av befolkningen i Bergen sentrum, forurenset av parasitten Giardia lamblia. Minst 2500 personer i Bergen ble syke med akutt tarminfeksjon. Gruppen har gjennomført forskningsprosjekter av høy kvalitet, og som også gir klare effekter tilbake til helsetjenesten. Dette reflekteres i et 20-talls vitenskapelige artikler i ledende internasjonale tidsskrift innen fagfeltet.

Den allmenntmedisinske delen av Giardiagrupperen består i 2017 blant annet av professor Guri Rørtveit, seniorforsker Knut-Arne Wensaas og stipendiatene Sverre Litleskare og Knut Erik Emberland.

Ph.d.: Kvalitet i AMK-sentralen

Eirin Nybø Ellensen disputerte 10.08.2017 for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen «Norwegian Index for Emergency Medical Assistance. Studies on the Use and Precision of the Emergency Medical Dispatch Guidelines in Norway».

Norsk indeks for medisinsk nødhjelp (Indeks) er et oppslagsverk som operatørene ved AMK-sentralen bruker når de håndterer medisinske nødsamtaler på 113 telefonen.

Den nasjonale gjennomsnittlige kontaktraten for 113 var 56 per 1 000 innbyggere per år, men varierte fra 33 til 114 mellom de ulike sentralene. Det var en sammenheng mellom lav bruk av Indeks og at AMK brukte lenger tid på å sette i gang tiltak. Indeks sin evne til å identifisere slagpasienter var ganske beskjeden, bare 58% av pasientene ble oppdaget. Halvparten av slagpasientene kontaktet legevakt eller fastlegen i stedet for 113.

Eirin Nybø Ellensen (f. 1979) er lege fra UiB i 2006. Hun har vært stipendiat i Stiftelsen norsk luftambulans og forsker ved Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, Uni Research Helse.

Stipend fra AMFF

Allmenntmedisinsk forskningsfond (AMFF) har hatt tildelingsmøte for ettårige stipend med oppstart høsten

2017. Det forelå søknader på 12 millioner kroner. Styret hadde 7 millioner å fordele. Hele 6 søkere fra vårt miljø ble tildelt midler:

Silje Foldøy Furu, fastlege i Bergen: Barns bruk av fastlege og legevakt.

Annette Fosse, fastlege i Mo i Rana: Livets slutt i sykehjem.

Satya Pal Sharma, fastlege i Bergen: Outcome in shoulder capsulitis (frozen shoulder), a randomized controlled trial.

Hogne Buchvold, fastlege i Bømlo: Skiftarbeid og nattarbeid.

Kristian Jansen, fastlege i Samnanger: Livets slutt i sykehjem.

Stein Nilsen, fastlege i Askøy: Allmenntlegen som portvakt.

Millionstøtte til forskning på primærhelsetjenesten

UiB får støtte fra Forskningsrådet til et nasjonalt prosjekt som skal gjøre forskning på primærhelsetjenesten enklere og tryggere for både forskere og fastleger. Prosjektleder er professor i allmenntmedisin Guri Rørtveit. Søknaden var på over 100 millioner kroner, og det skal i høst være forhandlinger om beløpet på kontrakten. Etter en femårs prosjektperiode er det planen at nye prosjekter skal finansiere driften.

Målet med prosjektet er å etablere enheter i landets fire regioner med vitenskapelige ledere og assistenter, som blant annet skal bistå fastlegekontorene i kontakten med forskerne. For eksempel skal forskningsassistentene hjelpe til å rekruttere pasienter på legekantorene. Tiltak som dette vil lette arbeidsmengden på fastlegene og sørge for at legene bruker tiden sin effektivt når de deltar i forskning.

Den nye infrastrukturen tar sikte på å profesjonalisere forskning på sykdommer som fastlegene bruker mye tid på. I tillegg skal det opprettes en IT-plattform som vil gjøre det mye enklere for fastlegen å finne frem til aktuelle pasienter som kan delta. Det blir også mye lettere for forskere å planlegge prosjekter.

Forskningsprosjektet er et nasjonalt samarbeidsprosjekt, mellom Uni Research, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø, Nasjonalt senter for helseforskning og NTNU.